

Масштабну програму розвитку штучного інтелекту розпочато в Європейському Союзі. Єврокомісія вже представила стратегію розвитку штучного інтелекту (AI4EU), який повинен враховувати етичні принципи та цінності ЄС. Програма AI4EU об'єднує 79 провідних дослідницьких інститутів, малих і середніх підприємств, великих корпорацій з 21 країни, з метою створення координаційного центру для розвитку ресурсів штучного інтелекту, включаючи базу даних, обчислювальні потужності, засоби та алгоритми [3].

Згідно даних звіту Deep Knowledge Analytics, у 2018 р. Україна увійшла до регіональної ТОП-3 Східної Європи за кількістю AI-компаній, розділивши лідируючі позиції з Польщею та Російською Федерацією. На території України зареєстровано 57 AI-компаній, Польщі – 110, Російській Федерації – 133. При цьому значна 38% українських AI-компаній задіяна у сфері створення програмного забезпечення, решта – у розробці чат-роботів, розумних помічників, фінансово-технічних рішень тощо. Провідні позиції займає Україна й за чисельністю аутсоринг-компаній у сфері штучного інтелекту не тільки серед країн Східної, а й Західної Європи.

Недоцільним є визначення можливостей та перспектив застосування штучного інтелекту осторонь освітньої сфери. Сьогодні **штучний інтелект кидає виклик традиційній освіті**. Показово, що країни Заходу не просто надають базові знання про штучний інтелект, але й успішно застосовують його для поліпшення якості освіти. З одного боку, розвиток штучного інтелекту – це глобальний і комерційно вигідний тренд, з іншого – впровадження технологій штучного інтелекту передбачає обережність, насамперед етичного аспекту.

Незважаючи на те, що більшість спеціалістів у сфері підприємництва та IT-технологій цілком позитивно оцінюють штучний інтелект, використання якого відкриває нові перспективи в сфері оптимізації виробничих процесів (згідно оцінок дослідницької організації McKinsey Global Institute, кардинальних змін на ринку праці слід очікувати в найближчі 10 років з економією близько 50 трлн.дол. за рахунок роботизації), відомі науковці та мільярдери приєднуються до групи противників інновації і стверджують, що штучний інтелект у сучасних умовах становить навіть більшу загрозу, ніж ядерна зброя. При чому загрози з боку штучного інтелекту пов'язані не з самою технологією, а, швидше, з неготовністю суспільства відповідати на нові виклики.

Використана література:

1. Яковчук О.К. Дослідження капсульних нейронних мереж як нового підходу до вирішення задачі з розпізнавання зображень//Наука онлайн: Міжнародний електронний науковий журнал – 2018. – №8. – <https://naukaonline.com/ua/publications/informatsionnyetehnologii/2018/8/issledovanie-kapsulnyh-nejronnyh-setej-kak-novogo-podhoda-k-resheniyu-zadachi-po-raspoznavaniyu-izobrazhenij-2/>
2. Штучний інтелект на службі маркетингу // Матеріали AI Conference Kyiv 2019/ [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://aiconference.com.ua/uk/news/itogi-ai-conference-kyiv-94604>.
3. Artificial Intelligence: The AI4EU project launches on 1 January 2019// [Електронний ресурс] / Режим доступу:<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/artificial-intelligence-ai4eu-project-launches-1-january-2019>. – 12 December 2018.
4. Hogarth I. AI Nationalism / [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.ianhogarth.com/blog/2018/6/13/ai-nationalism>.

Колотілова Н.А.

nataliakolotilova@knu.ua

кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри логіки філософського факультету
КНУ імені Тараса Шевченка м. Київ, Україна

КУРС КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасний стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня багатьох спеціальностей передбачає окрім фахових компетентностей, ще й загальні компетентності, складниками

яких є зокрема вміння абстрактно мислити, бути критичним та самокритичним. Саме на формування цього і спрямований курс критичного мислення, що базується на логіці.

Протягом тривалого історичного розвитку людства логіка якраз і зосереджувалась на формах і законах мислення, на встановленні тих правил міркувань, дотримання яких гарантує одержання істинних висновків з істинних засновків. Можна також сказати, що логіка разом із дисциплінами логічного циклу (насамперед риторикою та еристикою) фокусувала свою увагу на аргументації як специфічній інтелектуальній діяльності, що спрямована на захист людиною своєї позиції через її обґрунтування та переконання співрозмовників в її прийнятності (теоретичні положення), доцільності (практичні міркування).

Щоправда, у подальшому розвитку відбулось все більше розмежування між «мистецтвом мислення» і «мистецтвом красномовства». На сучасному етапі гармонійне поєднання здобутків цих дисциплін можливе якраз у курсі критичного мислення. Тим більше, що в Україні вже наявні підручники й навчальні посібники з цієї дисципліни, наприклад [1], [2]. Автори одностайні в тому, що критичне мислення базується на науці логіки [1, 10], [2, 14]. А.Є. Конверський при визначенні критичного мислення зазначає, що «...це усвідомлене відношення до процесу міркування. Іншими словами «критичне мислення» – це вміння будувати доведення і спростування, вміння висувати гіпотези, проводити аналогії, вміння знаходити і усувати помилки в своїх та чужих міркуваннях» [1, 11].

Хоча майже кожна людина в процесі соціалізації певною мірою оволодіває елементарною культурою мислення, певними елементами критичного мислення, однак, як слушно зауважує О.В. Тягло: «Тільки опанувавши хоча б основи логіки і критичного мислення, людина здатна у зіткненнях з випадковою оманною або навмисною брехнею швидко і переконливо спростувати їх, відшукувати та захищати істину, себе чи своїх близьких» [2, 14].

Тому курс критичного мислення є досить важливим при підготовці майбутніх фахівців будь-якої царини людської життєдіяльності, адже для того, щоб бути конкурентноспроможним на сучасному ринку праці мало просто засвоїти суму знань, оволодіти професійними компетентностями, потрібно ще вміти аргументувати свою позицію, спростовувати положення опонентів, грамотно будувати власні міркування, уникаючи при цьому логічних помилок. Зрозуміло, що ефективність такого курсу забезпечується не лише лекційними заняттями, але й наявністю практичних занять, на яких власне й опановуються та вдосконалюються навички аналізу та створення текстів аргументативного характеру.

Використана література:

1. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 344 с.
2. Тягло О.В. Критичне мислення: Навчальний посібник. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 189, [3] с.

Кучера Т.М.

kuchera_tk@ukr.net

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри філософії факультету управління персоналом,
соціології та психології

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана» м. Київ, Україна

НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ЯК СЕНС ЖИТТЯ

Освіта як складова частина соціального механізму існування людства, є механізмом «створення людини», що здатна жити в реальному суспільстві. Молодь під час навчання та